

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudkyní JUDr. Markétou Lehkou, Ph.D., v právní věci **žalobkyně: M. Ž.**, nar. „X“, bytem „X“, proti **žalované: České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem v Praze 5, ul. Křížová č. p. 25, PSČ 225 08, **žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 18. 4. 2017, č. j. „X“, o zvýšení příplatku ke starobnímu důchodu,**

t a k t o :

- I. Žaloba se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou, která byla podána v zákonem stanovené lhůtě, ve znění jejího doplnění ze dne 28. 8. 2017, domáhala zrušení žalobou napadeného rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení ze dne 18. 4. 2017, č. j. „X“, o zvýšení příplatku ke starobnímu důchodu, kterým žalovaná na základě jejích námitek změnila rozhodnutí žalované ze dne 8. 3. 2017, č. j. „X“, jímž bylo mj. rozhodnuto, že se podle ust. § 6 bodu 1 zákona č. 108/2009 Sb., o jednorázové peněžní částce, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o jednorázové peněžní částce“), příplatek ke starobnímu důchodu přiznaný podle ust. § 2 odst. 4 zákona č. 357/2005 Sb., o ocenění účastníků národního odboje za osvobození v letech 1939 až 1945 a o změně některých zákonů, ve znění zákona č. 261/2007 Sb. (dále jen „zákon o ocenění za odboj“), zvyšuje podle ust. § 2 odst. 5 písm. b) téhož zákona od 2.400,-Kč na 2.650,-Kč měsíčně. Změna rozhodnutí, k níž přikročila žalovaná žalobou napadeným rozhodnutím, spočívala v tom, že prvoinstanční rozhodnutí bylo doplněno o výrok, že: „Doplatek náleží dle ust. § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o

důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), od 11. 1. 2012“, s tím, že ve zbytku se prvoinstanční rozhodnutí potvrzuje.

V žalobě uvedla, že s žalobou napadeným rozhodnutím nesouhlasí, neboť má za to, že jí měl být zvýšen příplatek ke starobnímu důchodu již od 20. 7. 2009. Postup žalované, kdy žalobkyni je vytýkáno, že pokud požaduje příplatek od 20. 7. 2009, tak si o něj měla požádat, považuje žalobkyně za nespravedlivý. Žalobkyně má za to, že měla být žalovanou vyzvána k podání žádosti o přiznání příplatku. Dále žalobkyně uvedla, že žádost o přiznání příplatku podala až na základě pořadu v televizi, kdy jí žalovaná zvýšení důchodu přiznala zpětně jen za 5 let a nikoliv i za dalších 30 měsíců s odkazem na ust. § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Žalobkyně si přitom není jista, zda lze toto ustanovení v jejím případě použít. Závěrem žalobkyně podotkla, že v mezidobí žádala žalovanou a Ministerstvo práce a sociálních věcí o odstranění tvrdosti zákona, ovšem její žádosti nebylo vyhověno, když žalovaná její žádost postoupila ministerstvu s tím, že o ní může rozhodnout jen ministryně daného ministerstva, ovšem ministerstvo jí následně odpovědělo, že ministryně není oprávněná rozhodovat o odstranění tvrdosti zákona. Rovněž žalobkyně vyjádřila přesvědčení, že správní orgány vůči ní postupovaly zdlouhavě, a pokud stát rozhodl, že se dětem s ukradeným dětstvím přiznává tak razantní zvýšení příplatku, tak by toto přiznávání mělo být automatické s ohledem na stáří a neznalost práva a technických vymožeností osob, jimž je příplatek přiznáván.

Žalovaná v písemném vyjádření k žalobě navrhla, aby soud žalobu zamítl pro nedůvodnost.

K věci blíže uvedla, že žalovaná i Ministerstvo práce a sociálních věcí jsou jako správní orgány vázány v rámci své rozhodovací činnosti zákony. V předmětné věci se přitom zvýšení příplatku ke starobnímu důchodu dle ust. § 2 odst. 5 zákona o ocenění za odboj váže na podání písemné žádosti, jak plyne z ust. § 6 odst. 1 zákona o jednorázové peněžní částce. Na případ žalobkyně dopadala obdobně ustanovení upravující důchodové pojištění, tj. zákon o důchodovém pojištění, z hlediska vzniku a zániku nároku na důchod či jeho výplatu, odepření nároku nebo výplaty, zjištění vad v určení výše a změn rozhodných skutečností, jelikož zákon o ocenění za odboj neobsahuje v tomto směru vlastní právní úpravu. Z toho důvodu bylo možno žalobkyni doplatit zvýšený příspěvek ke starobnímu důchodu dle ust. § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění nejdéle za dobu pěti let od uplatnění jejího nároku, tj. tento doplatek jí náleží od 11. 1. 2012 a nikoliv za období pozdější. Dále žalovaná zmínila, že odstranění tvrdosti zákona při aplikaci zákona o ocenění za odboj nebylo možné, jelikož k tomu správní orgány nemají pravomoc. Závěrem žalovaná podotkla, že ve správním řízení vedeném ohledně žádosti žalobkyně o zvýšení příplatku ke starobnímu důchodu byly dodrženy zákonné lhůty k vydání rozhodnutí správních orgánů obou stupňů.

O žalobě soud rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), bez jednání, neboť žalobkyně ani žalovaná nevyjádřily do dvou týdnů od doručení výzvy soudu svůj nesouhlas s takovým projednáním věci, a proto se má za to, že souhlas udělily, když byly o uvedeném následku ve výzvě soudu výslovně poučeny.

Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí hlavy druhé prvního dílu s. ř. s., který vychází z dispoziční zásady vyjádřené v § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 větě druhé a třetí a v § 75 odst. 2 větě první s. ř. s. Z této zásady vyplývá, že soud

přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud z úřední povinnosti podle § 76 odst. 2 s. ř. s. přihlídnout toliko k takovým vadám napadeného rozhodnutí, které vyvolávají jeho nicotnost. Takové nedostatky v projednávané věci ovšem zjištěny nebyly.

Po přezkoumání skutkového a právního stavu dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

V daném případě mezi žalobkyní a žalovanou nebylo shody ohledně toho, zda jaké období mohl být žalobkyni zpětně přiznán doplatek zvýšeného příspěvku ke starobnímu důchodu, zda za „jen“ 5 let s odkazem na ust. § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, tj. od 11. 1. 2012, či za celkových 7,5 roku, tj. od 20. 7. 2009. Na tomto místě soud předesílá, že soud se v této otázce zcela shodl se závěry žalované, které vyslovila v žalobou napadeném rozhodnutí i v řízení před soudem písemném vyjádření k žalobě.

Aplikace ust. § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění byla v případě žalobkyně nepochybně dána. Je tomu tak proto, že vlastní příplatek ke starobnímu důchodu sice není součástí starobního důchodu, ovšem vyplácí se spolu se starobním důchodem stejným způsobem a ve stejných termínech jako starobní důchod, jak plyne z ust. § 2 odst. 8 zákona o ocenění za odboj. Dále z ust. § 3 odst. 5 písm. b) téhož zákona plyne, že pokud není v hlavě první tohoto zákona stanoveno jinak, tak se vztahují na rozhodování o příplatku ke starobnímu důchodu a jeho výplatu obdobně ustanovení zvláštního právního předpisu upravujícího důchodové pojištění z hlediska vzniku a zániku nároku na starobní důchod či jeho výplatu, odepření nároku nebo výplaty, zjištění vad v určení výše a znění rozhodných skutečností. Tímto zákonem je pak právě zákon o důchodovém pojištění. V daném případě v hlavě první zákona o ocenění za odboj není vyloučena aplikace zákona o důchodovém pojištění, a proto na rozhodování o příplatku ke starobnímu důchodu a jeho výplatu se vztahovala obdobně ustanovení obsažená v zákoně o důchodovém pojištění včetně jeho ust. § 56 odst. 1 písm. b).

V ust. § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění je přitom výslovně zakotveno, že pokud se zjistí, že starobní důchod byl přiznán nebo je vyplácen v nižší částce, než v jaké náleží, nebo byl neprávem odepřen, anebo byl přiznán od pozdějšího data, než od jakého náleží, starobní důchod se zvýší nebo přizná, a to ode dne, od něhož starobní důchod nebo jeho zvýšení náleží. Starobní důchod nebo jeho zvýšení se přitom doplatí nejvýše pět let nazpět ode dne zjištění nebo uplatnění nároku na starobní důchod nebo jeho zvýšení, kdy pro běh této lhůty platí ust. § 55 odst. 2 věta druhá a třetí obdobně.

V daném případě přitom ze správního spisu, který předložila žalovaná, zřetelně plyne, že žalobkyně požádala o zvýšení příplatku ke starobnímu důchodu až dne 11. 1. 2017. Z toho důvodu bylo možné rozhodnout o přiznání příplatku ke starobnímu důchodu jen pět let zpětně s ohledem na kogentní dikci ust. § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění, jak byla soudem předestřena shora. Žalovaná proto nepochybila, pokud žalobou napadeným rozhodnutím rozhodla o zvýšení příplatku ke starobnímu důchodu „jen“ ode dne 11. 1. 2012, kdy žalobkyně požádala o toto zvýšení, a nikoliv již ode dne 20. 7. 2009, jak požadovala žalobkyně, kdy toto datum spojovala s účinností novely zákona o ocenění za odboj.

Pokud žalobkyně namítala, že ke zvýšení daného příplatku ke starobnímu důchodu mělo dojít automaticky, a to bez vazby na podávání žádostí, o dané zvýšení, tak námitky žalobkyně v tomto směru soud byl nucen vyhodnotit jako nedůvodné a nesprávné. V ust. § 6 bodu 1 zákona o jednorázové peněžní částce je totiž výslovně stanoveno, že příplatky ke starobním důchodům se zvyšují na základě písemné žádosti, a to od splátky starobního důchodu, k němuž tento příplatek náleží, s tím, že jsou splatné v kalendářním měsíci, v němž daný zákon zvyšující příplatky nabývá účinnosti. S ohledem na jednoznačnou zákonnou dikci tak nelze žalované vyčítat, že automaticky a bez dalšího nerozhodla o zvýšení příplatku žalobkyně k jejímu starobnímu důchodu. Rozhodovací činnost žalované byla jednoznačně vázána na podání žádosti žalobkyně. Pokud žalobkyně podala předmětnou žádost o zvýšení příplatku ke starobnímu důchodu až v roce 2017 a nikoliv dříve, nelze dovodit žádné pochybení žalované, pokud za relevantní datum pro své rozhodnutí vzala právě a jen datum podání dané žádosti žalobkyně. Podání žádosti o zvýšení příplatku ke starobnímu důchodu bylo nezávislé na vůli žalované, když bylo zcela odvislé od jednání žalobkyně, jakožto konkrétního pojištěnce. Ze zákonné úpravy problematiky důchodového pojištění a oceňování za odboj nelze jakkoliv dovodit poučovací povinnost žalované ve vztahu k jednotlivým pojištěncům v tom směru, že je třeba, aby si podávali včasné žádosti pro uplatňování svých rozličných nároků.

V daném případě soud vyhodnotil rovněž jako neopodstatněné námitky žalobkyně ohledně toho, že v jejím případě nebyly dodržovány lhůty ze strany správních orgánů při vyřizování její záležitosti. Z obsahu správního spisu soud v tomto směru zjistil, že prvostupňové rozhodnutí žalované ze dne 8. 3. 2017 bylo vydáno v zákonné lhůtě, která je předvídaná v ust. § 85a odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, tj. ve lhůtě 90 dnů ode dne uplatnění žádosti, přičemž i žalobou napadené rozhodnutí bylo vydáno za dodržení lhůty upravené v ust. § 88 odst. 4 téhož zákona, tj. do 30 dnů od doručení námitek. Pro úplnost soud poznamenává, že žalobkyně nemůže s úspěchem namítat v předmětném řízení případnou liknavost správních orgánů při vyřizování její žádosti o odstranění tvrdosti zákona, jelikož přezkum rozhodovací činnosti správních orgánů v této otázce není předmětem tohoto soudního řízení. Vedle toho by žalobkyně měla vzít v potaz fakt, že na řízení o žádosti o odstranění tvrdosti zákona se nevztahují obecné předpisy o správním řízení, a proto žalobkyně nemůže argumentovat lhůtami obsaženými v zákoně č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

S ohledem na všechny výše uvedené skutečnosti soudu tedy nezbylo než žalobu vyhodnotit z hlediska uplatněných žalobních námitek jako nedůvodnou, a proto ji podle ust. § 78 odst. 7 s. ř. s. ve výroku rozsudku ad I. zamítl.

Současně soud podle ust. § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. ve výroku rozsudku ad II. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, když žalobkyně nebyla ve věci úspěšná a žalované náhrada nákladů řízení nepřísluší, navíc ta je ani nepožadovala.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Ústí nad Labem dne 31. října 2017

JUDr. Markéta Lehká, Ph.D. v. r.
samosoudce

Za správnost vyhotovení:

G. Z.